

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Nicolai Hieronymi Gvndlingii J. C. Ivs Naturæ ac Gentivm

Gundling, Nicolaus Hieronymus

Halæ Magdebvrgicæ, 1736

Cap. XXI.

urn:nbn:de:gbv:45:1-208

minus. De *communione* pro indiviso ut cogitur, etsi non repugnat ratio; pugnat tamen cognita omnibus experientia.

(*) Necessarias namque dominus verus haud dubie agnosceret, nec respuere *cum ratione* poterit, quia sine illis res consistere ac conservari non potest. *Vtiles* contra repudiare interdum fas erit, cum non eadem omnium sit utilitas: hinc *deducendi* facultas absolute *possessori* neutiquam videtur tribuenda: nisi *dominus* gestiat retinere. Tum quippe merito alter flagitabit pensationem, quanti sunt, quia sibi quoque nunc existimat utiles.

CAP. XXI.

DE CAUSSA ET EFFECTU DOMINII IN STATU LIBERTATIS.

§. I.

Etiam in libertate viuentes domini rerum sunt, si istam adducere causam possint.

§. II.

Acquirunt illi dominium per OCCUPATIONEM *principalem & accessoriam*; acquirunt quoque ab alio, tum propter

Q3

pter *expressam* eiusdem voluntatem *verbis*, tum *traditione* distinctius declaratam.

§. III.

Occupant igitur RES nullius ac *vacuas*. Vnde quid de Hispanorum occupationibus in America, quæ non erat possessoribus vacua, sit habendum, facile diiudicatur. Nihil hic religio diuersitatis generat, veram profiteantur occupantes, an falsam sectentur iure dominii possidentes. Multo minus PAPAE concessio, seu donatio in considerationem venit, de qua Grotius egregia in libello *de mari libero* adtulit.

§. IV.

Quemadmodum vero, ceu supra monuimus, non requiritur, vt quis manu, quod semel occupauit, perpetuo premat; ita in statu naturæ eadem sequenda decisio. Vnde non puto, Anglos sat rationis habuisse, quando ab Hispanis apud Thuanum Lib. LXXII. & Camdenum ad a. 1580. quæsiuerunt, *quo iure acceperint, in Americano orbe, tam ingentia terrarum spatia, an quia casulas posuerint, aut signum ibidem collocauerint?* Sufficit, fuisse eas partes tunc occupatas, nec dimissas. Eadem controuersia cum *Scotis*, insulam, *Darien* dictam, occupare

cupare conantibus nostra aetate recruduit. Plura leges in *Gundlingianis Part. XXXI, Obs. I. §.*

§. V.

Idem forte de FERIS BESTIIS dicendum, si appensa *γωρίσματα* ostendant, unde ad quem pertineant claret. Hinc Regem Galliae accipitrem, de quo *Stiernhæckius*, in Finlandia captum vindicare a Suecorum Domino potuisse existimo, quia dominii retinendi signum ac testimonium secum adtulit. Quæ *Puffendorfus* contra *Grotium* monet, eo pertinent, ut existimet, feras bestias arctius debuisse custodiri. Verum tamen non quaeritur, quid fieri potuerit debeatque interdum, sed, num dominium, ni fiat, altero inuito, in animali, quod dignosci potest, statim amittatur?

§. VI.

In occupatione accessoria parum noui occurrit. Eadem in foetura, thesauro, gemmis, ambra, succino *reliquisque* obtinent.

§. VII.

Circa ALLUVIONES vero paullo diligentius distinguendum. Aut enim fluius communis, aut vni soli proprius territorium vtriusque, aut certi limites ab vna parte finiunt. Si prius, alluui-

ones agro eius, cui accedunt, sensim ad-
crescunt. Sin posterius, nihil adicie-
tur, quoniam id, quod apponitur, a re
nostra certis limitibus discernitur intel-
ligiturque certo, a cuius terris abraſa
sint adiectæ arenulæ.

§. VIII.

Difficilior inspectio videtur, an, si
ALVEVM relinquat FLUVIUS FINITOR, mu-
tetur quoque imperii terminus? Grotius
existimat, manere hoc casu alveum im-
perii terminum, quia flumen non sit am-
plius vetus flumen. Quæ ratio minus ap-
paret solida. Flumen etenim magis con-
sistit in aquis, quam in alveo. Igitur
dicerem: ab alveo, gentium pacifcenti-
um intentione, determinari fines, non a
flumine, quod est aquarum collectio,
cuius intuitu alveus est accidens. Sed
quid? Si quis vectigal exegisset, si ius
piscandi solus exercuisset? Quid fiet
mutato alveo? Et putem, fuisse ea IVRA
ad flumen in hoc alveo adstricta. Ita-
que non piscabitur Princeps in flumine
nouum cubile adepto, nec tollet vecti-
gal. Atque alter vero lucrabitur ne
quidquam. Nouum enim fluminis cū-
bile insignem de eiusdem territorio por-
tionem detrahet. Vbi tamen merito
exci-

excipitur casus, si quis flumen suo facto auerteret. Neque enim licitum censeri debet, ut alteri auferatur ius quaesitum, quod omnes vident, intelliguntque. Ut in meo fodiam, licet; ac, si alterius venas praescindo, ex accidenti id venit sane. Aliud dicendum, si flumina coniungantur, aut alio canales ducantur, vel sine alterius intertrimento, vel ut me ipsum meoque subditos imperio ab onere liberem. Neque enim cuiquam exprobrandum, quando suorum facilitare commercia satagit. Exigat ab aliis, qui flumine, quod alluit eius territorium, ad nauigandum indigent: ac, ficuti cogi non possum, ut per alterius terras iter suscipere ciues meos jubeam; ita nulla necessitas apparet, ut nauigent iidem in flumine, quo non indigent amplius, sed, interuentu *noui canalis*, manere in meo possunt, ac praeteruehi alienum. Quod limitationem interea ferret, si pacta obsistant conuentionesque speciatim propterea inita. Potest enim pacto aliquid detrahi libertati, quae ceteroquin, gentium iure, mihi non foret neganda.

§. IX.

In INSVLIS natis natantibusque eo res redit, FLVMEN commune fit, an vni

Q5

rei-

reipublicæ proprium? Priori casu insulæ quoque erunt *communes*. MARIS insulas possessore vacuas occupat, qui vult & potest.

§. X.

DE MODO ACQUIRENDI DERIVATIVO noua doctrina vix indigemus. Nulla TRADITIONE opus est, si constet de qualitate & finibus rei translatae. Potest Princeps rem cessam propria auctoritate occupare, neque cedens aliquid rationis habet, inhibendi possessionis acquisitionem ea in re, quam *pacto* in alienum dominum transmittit. Quidquid in contrarium fit, vel *decoro* adscribendum, vel *providentiae*, ne fines transfiliuisse dicatur possessionem suo arbitratu arripiens. In finibus vero constituendis vel *verba* sequuntur paciscentes, vel propositum contrahentium ex adiunctis pellucens, vel controversias denique noua pactione finiunt.

§. XI.

DE ACCESSIONIBVS INDVSTRIALIBVS, vel FORTVITIS sicuti rara sunt themata; ita, si quid occurrat, e principiis supra cap. XX. §. 38. s. constitutis decisio petenda. Id adhuc quaesitu dignum, ad quem perineat ager, seu pagus, *terre motu*, qualis in Insubribus aliquando contigit,

III

in alienum territorium translatus? *Vlricus Huberus* domino territorii, cui accessit, transcribit. Nos meliori iure communem facimus. Aequius quippe est, vt ne damnum sentiat vnus solus.

Confer *Huberi digressiones part. I. tit. IV. cap. XXII. p. m. 352.* qui è recentiori *Britannia historia* probat, nequaquam fabulis exemplum propositum esse accensendum.

§. XII.

De TESTAMENTIS nihil hic mutamus. Cum enim summi Principes solo iure naturæ regantur, quo nullum est testamentorum vestigium, hinc ex dispositione, quæ argumento cogente non subsistit, nullum ius, nec vlla obligatio oriri potest.

§. XIII.

Vnde, si quis successione alioque iure sibi debito exclusus per testamentum sit, eo non obstante, ius suum licite persequetur. Quod ex historia *Ludovici Pii* illustrari potest: vt exempla testamentorum a Principibus perperam conditorum a *Grotio* allata fileamus.

§. XIV.

Ex eo est, quod multi Principes
alia

alia præsidia circumspexere, testamentis suis diffisi. Vel enim viui regnum successori destinarunt, vel *populi consensum* petierunt, vel potentiores executores delegerunt. Exempla ab illustri Cocceio in *dissert. de testamentis principum* suppeditantur. Quibus ex historia Ludouici XIII. addas, quæ is de filiorum regionum tutela ordinauit. *Parlamentum* enim defuncti Regis testamentum, a se nondum firmatum, pro inani habuit, ac tutelam Reginæ, cui ea de regni consuetudine competere adfirmabat, integram reliquit. Lectu hanc in rem digna est præfatio Domini de la CHATRE *de la minorite de Louis XIV.*

§. XV.

Exempla, quæ in contrarium prostant, aduersus *ius certum* nihil operantur.

§. XVI.

Vnde per se sequitur, Principem ne quidem *filium* ob grauem iniuriam EXHAEREDARE, aut a principatu excludere posse. Nam exhæredatio iuris arbitrarii ciuilis est. Quod non animaduertit *Grotius*.

§. XVII.

Similis decisio seruanda, cum princeps de bonis suis per vltimam voluntatem, excluso proximo, aliquid statuit. Quicquid successor testatoris

voluntati conuenienter efficit, benignitati eius adtribuas licet.

§. XVIII.

Aliud statuendum, si princeps a PRIVATO HÆRES scribatur. Tum enim ei merito conceditur, quod alias homini singulari atque extraneo: de quo *disertationem meam de Principe e testamentociuium suorum hærede* consulas.

§. XIX.

Aliud quoque, si TESTANDI FACULTAS a POPULO concessa, vt olim in Sueciæ regno. Tum enim testamentum non valebit vt testamentum, sed vt *ius ex voluntate populi* concessum.

§. XX.

VSVCAPIO vt tacita Domini prioris voluntate & derelictione nititur; ita inter gentes negari non debet. Quæ *Petrus Puteanus* contra *Grotium* disputat, vsucapionis peruersam ideam, ac si in ea poena superioris semper foret præponenda, nec derelinquendi animus intercurreret, abunde produunt: quod peculiari disputatione *Werthofus* ostendit.

§. XXI.

Tantum considerari fas est, vtrum DERELICTIO reuera sit præsumenda? Sæpe enim ius nostrum conseruamus, etsi possessio deficit. Sed docet id tem-

tempus bene longum, aut *immemorabile* ad summum, quo, qui potuit vindicare, non vindicat olim suum. Stulte enim aliquis cogitaret, rem post ævum aliena in potestate existentem esse suam adhuc.

§. XXII.

Solius autem TITVLI retentio, si alia argumenta obsistant, nihil aut parum operatur. Quod in controuersis cum *Pontifice* maximo itemque *Anglorum* cum Rege Gallia hujusque cum Hispanis aliisque tenendum est.

§. XXIII.

IN SVCCSSIONIBVS VERO AB INTE^o STATO neque lex ciuilis, neque mos, ^{ad legem scripturam} aliquid efficient. Omnia hoc loco e PACTIS populique *antecedente voluntate*, eiusque interpretatione rationabili, aut, si hæc deficiat, armis & transactione deciduntur.

§. XXIV.

NOVA populi VOLVNTAS nihil efficit, quamdiu familia regnatix, quæ ius habet ex prima electione acquisitum, non est extincta. Vnde facile est ad intelligendum, quam nihil operari potuerit Caroli II. Hispania Regis testamentum, aut etiam procerum voluntas recens, Ducem Andegauensem Austriacis præferentium.

§. XXV.

§. XXV.

De MARIS DOMINIO nihil addimus. Licet in magno Oceano vacuas occupare insulas, ceu diximus, licet piscari, vniones extrahere, cetera, cuicumque libet. In mari vero, quod littora iam occupata alluit, eoque in dominio est, ralis occupandi piscandique facultas cessat. Digna sunt scripta, quæ legantur, Anglos inter & Belgas publicata: de *bale cum captara*, quorum argumenta apud SELDENVM de *mari clauso*, & GROTIUM de *mari libero*, inueniuntur: vt taceam, quæ, Carolo II. in Britannia imperante, denuo sunt disputata, referente BECMANNO in *notitia Orbis* e probatissimorum auctorum testimoniis.

§. XXVI.

De BONIS NAVFRAGORVM notamus, trahi a plerisque ius vindicandi talia ad *ius maritimum*. Sed perperam id puto fieri, si appareat dominus, nec *derelictio*, nec *pacta* nec *mos reciprocus* adsint. MOREM RECIPROCVM nomino, quia prorsus habeo persuasum, non tam eum a iure maritimo profluere, sed opinione, peregrinos quouscunque & ignotos esse hostes. Vnde Poeta: *Hostis est, quodcunque nascat.*

§. XXVII.

§. XXVII.

DE EFFECTIBVS DOMINII non est, quod denuo simus solliciti. Possunt Respublicæ, vel qui eas repræsentant, non nihil de suo demere idque pro arbitrio. Vnde dispositiones FEVDALES arbitrariæ sunt; iique non leuiter decipiuntur, qui IVS FEVDALE vniuersale & naturale somniant.

§. XXVIII.

Potest etiam ciuitas vna alteri in territorio ac tractu suo SERVITVTI tam *personalem*, quam *realem* permittere. Saltem in Germaniæ terris eiusmodi occurrunt obligationes & iura. Nec dubitandum, quin in aliis quoque regnis & principatibus perplura obseruentur, e.g. vt quis in *territorio* vicini fortalitium habeat; de quo *Engelbrechtum*, cuoluas *de seruitut. iuris publici*.

§. XXIX.

Quæ hic nonnulli de IURISDICTIONE in alieno territorio ab *Imperatore* concessa impiscent, alio pertinent.

§. XXX.

DE POSSESSIONE nihil peculiare monemus. Fundant se Reges ac ciuitates in illa, quemadmodum priuati. Sunt bonæ fidei, sunt malæ fidei possessores. Restituunt sæpe, quod tenent, sed